

Tut ils cussegliers naziunals dal Grischun sustegnan «Allegra»

La confederaziun sto uss analisar la situaziun dal rumantsch e dal talian

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Nunspetgadain e cun ina gronda maioritad beneventa il cussegl naziunal il postulat «Allegra, il rumantsch e talian duain viver!». Il cussegl federal sto uss analisar tge effect che las mesiras da promoziun da lingua fan propi e suttametter in rapport.** Avant la votaziun n'avev *Silva Semadeni* (ps/GR) betg quintà cun ina maioritad. Suentar ch'il cussegl naziunal ha approvà ses postulat cun 126 cunter 58 vuschs e quatter abstenziuns di ella: «Ins vesa che tut las fracziuns han chapientscha per las linguas minoritaras e quai ma fa grond plachair.»

Il postulat pretenda in rapport che tira bilantscha davart la situaziun actuala. Il rapport duai analisar il rumantsch ed il talian tant en lur regiuns da tschep sco er ordaifer e mussar si instruments da promoziun adequats. Malgrà stentas da mantegniment stettian las duas linguas sut squitsch, avertescha Semadeni. Il rumantsch erodeschia era pervi dal svilup demografic en las Vals muntagnardas ed il talian gioghia be pli ina rolla marginala ordaifer ses intschess.

En corpore votà gea

En corpore han ils tschintg cussegliers naziunals dal Grischun sustegnì ier il postulat. *Duri Champell* (pbd) ha empruvà da persvader ses collegas da partida ch'èn uschiglio per motivs d'effizienz sceptics visavi rapports. «Jau crai ch'jau hai rabaglià nà intginas vuschs», di il burgais-democrat. Tenor el fai da basegn ch'ins analyseschia suenter tants onns puspè ina giada da rudent la situaziun.

Il cussegl federal aveva recumandà da refusar il postulat damai ch'ins evalu-

Tut ils cussegliers naziunals dal Grischun han la finala sustegnì il postulat da *Silva Semadeni* che pretenda d'analisar la situaziun dal rumantsch e dal talian. Da san. *Martin Candinas*, *Silva Semadeni*, *Magdalena Martullo* e *Duri Champell*.

MAD

schia gia en rama dal monitoring per la Charta europeica da linguas regularmain la situaziun dal rumantsch e dal talian. Semadeni ha ditg ier en il parlament che questas evaluaziuns bastian mo parzialmain. Per avair ina survista detagliada stoppian ins er examinar la situaziun ordaifer ils territoris da tschep e trait en consideraziun novs studis scientific.

Entaifer la Rumantschia ha il postulat leventà irritaziuns en ils tschertgels da Pro idioms che han temì ch'il postulat in-

tendia zuppadamain da promover il rumantsch grischun.

Candinas: «Naginas intenziuns zuppadas»

Gist pervi da questas temas avev *Martin Candinas* (pcd/GR) atgnamain gi' gugent ch'il postulat fiss vegnì retratg. Ier ha el dentant votà gea perquai che Semadeni ha ditg explicitamain en il cussegl naziunal ch'il rapport na duaia betg nutrir il conflict davart il rumantsch grischun. «Gliez stat uss en il

protocol dal parlament», di Candinas. I saja pia cler ch'il postulat na cuntogna naginas intenziuns zuppadas e n'emprovia betg dad introducir sforzadamain il rumantsch grischun.

La discussiun davart ils idioms ed il rumantsch grischun saja chausa da las regiuns rumantschas e dal Grischun. A Berna stoppian ils Rumantschs passar si a moda unida. «Sche nus dividin ils Rumantschs giu qua a Berna essan nus liquidads», di il cusseglier naziunal da la Cadi.